

Voedselbossen Zuidoost-Nederland

Voedselbossen zijn een voorbeeld van kringlooplandbouw, die de bodem, het bodemleven, waterkwantiteit, waterkwaliteit, luchtkwaliteit en biodiversiteit kunnen herstellen.

De kennis ontbreekt hoe ze aangelegd, beheerd en succesvol gemaakt moeten worden. Men weet meestal ook niet welke soorten en rassen zich echt lenen voor een voedselbos. Deze zijn ook moeilijk te krijgen. De huidige wetgeving maakt voedselbossen ook lastig implementeerbaar. Verder is het nog onbekend wat nodig is om de systemen te koppelen aan sociale, maatschappelijke en recreatieve doelstelling

Vragen vanuit het werkveld:

In de regio zijn te weinig geschoolde mensen beschikbaar die beschikken over specifieke en praktische kennis hbo/mbo om antwoord te geven op regionale vraagstukken m.b.t. voedselbossen. Er is behoefte aan:

- Praktische en theoretische kennis over het omvormen van bestaand bos - en cultuurgrond naar een voedselbos.
- Informatie over beheer in de eerste (jonge planten), tweede (volgroeide planten) en derde (verjongingsfase) fase van ontwikkeling van voedselbossen.
- Voorbeelden, modellen en kennis over duurzame cross-overs maken van voedselbossen naar sociale, maatschappelijke en/of recreatieve doelstellingen?
- Kunnen we in de regio gaan kijken en leren van goede voorbeelden van verschillende voedselbossen?
- Hoe kun je burgers, vrijwilligers, bewoners; bereiken, binden, boeien, begeleiden en behouden om samen het voedselbos in stand te houden en door te ontwikkelen?
- Welk aandeel kunnen voedselbossen hebben in het realiseren van ecosystemendiensten als waterretentie, schoon water, vergroten van de biodiversiteit, koolstofbinding, fijnstoffilter, bodemkwaliteit en bodemleven?
- Welke verdien(bespaar)modellen zijn er die kansen bieden met als basis een voedselbos.
- Kan een Voedselbos een bedrijfseconomisch alternatief voor commerciële landbouw zijn?
- Wat kunnen we nog leren van andere initiatieven of KCNL projecten in Nederland?

Projectresultaten:

- 1. Overzicht van competenties voor werken in een voedselbos en mogelijkheid om mbo/hbo curriculum aan te passen of een nieuwe opleiding te maken.
- 2. Overzicht van relevante Wet- en regelgeving die invloed heeft op de ontwikkeling van voedselbossen met oplossingen en een overzicht van vervolgvragen.
- 3. Vijf verschillende plannen voedselbossen gebaseerd op omvormen, doorontwikkelen of aan te leggen met regionale verschillen.
- 4. Document met uitwerking van mogelijkheden om Cross-overs te maken tussen Voedselbossen en het sociaal-maatschappelijke domein inclusief vrijwilligers.
- 5. Minimaal één verdienmodel gebaseerd op voedselbos
- 6. Document over de impact van een voedselbos op de waterkwantiteit en -kwaliteit.
- 7. Twee KCNL kennisdeeldagen (symposiums) met masterclasses, geïntegreerd georganiseerd met minimaal 2 andere KCNL projecten. Tevens informatie over de mogelijkheid om na afloop te komen tot een vervolgpriject.
- 8. Vier nieuwsbrieven, 20 berichten op social media en twee artikelen in relevante vakliteratuur

Samenwerking:

Binnen dit project vindt intensieve samenwerking plaats tussen werkveld, provincies en hbo en mbo onderwijs. De gezamenlijke aanpak onderstreept hoe noodzakelijk dit project door de deelnemende organisaties wordt gevonden. In het project wordt zeer nadrukkelijk de verbinding tussen groen en sociaal-maatschappelijke samenwerking opgezocht.

Deelnemende hogescholen

Deelnemende MBO's

Deelnemende externe partners

(bedrijven/organisaties/overheden)

- Hogeschool Van Hall Larenstein Velp
- HAS Hogeschool Den Bosch
- Helicon Opleidingen (Tilburg en Helmond)
- CITAVERDE College
- Stichting Phien Melderslo
- Bosgroep Zuid Nederland
- Brabantse Milieufederatie (BMF)
- Waterschap Limburg
- Gemeente Weert
- Provincie Limburg
- Landschap Horst a/d Maas –VoedselbosBrigade Limburg